

**Vintermøde om jord- og grundvandsforurening 5. - 6. marts 2024**

**Program**

**Tirsdag 5. marts 2024**

09.00 – 09.30	VINGSTED Hotel og Conferencecenter, Bredsten v/Vejle Ankomst, registrering, kaffe/the, morgenbuffet			
09.30 – 09.40	Velkomst <i>Fagchef, civilingeniør, ph.d. Katerina Tsitonaki, WSP Danmark, forkvinde for ATV Jord og Grundvand</i>			
09.40 – 10.40	Havet og landskabet - hvad er sammenhængen til grundvandet? <i>v/ professor Stiig Markager, Institut for Ecoscience, Aarhus Universitet</i>			
10.40 – 10.50	Pause og fordeling i lokalerne			
	<b>Spor 1</b>	<b>Spor 2</b>	<b>Spor 3</b>	<b>Spor 4</b>
<b>Lokale</b>	<b>Vingsal 1</b>	<b>Vingsal 2</b>	<b>Centersal</b>	<b>Vingsal 3</b>
<b>Modul 1</b>	<b>Indeluft I</b>	<b>Workshop I</b>	<b>PFAS – kilder og påvirkning</b>	<b>Vandplaner</b>
10.50 – 11.15	Tidslige variationer for forurening i indeluft og poreluft – resultaterne af 2 års målinger <i>v/ civilingeniør Winnie Hyldegaard, Region Midt</i>	<i>Arr.: Hydrolog Maria Ondracek og specialkonsulent Lars Trolborg, GEUS</i>	Kan PFAS virkelig spredes fra havet til jord og grundvand? (69) <i>v/ civilingeniør Anne Boman Henriksen, NIRAS</i>	Vidensopbygning frem mod Vandplan 4 <i>v/ chefkonsulent Lærke Thorling, GEUS</i>
11.15 – 11.40	Passiv ventilation – løber luften mon altid i den tiltænkte retning? <i>v/ fagleder Martin Flyhn, DMR</i>	<i>Se separat program</i>	Er der sammenhæng mellem opkoncentrering af PFAS i havskum og menneskers PFAS-niveauer i blod? En undersøgelse af surfere i Thy <i>v/ Mette H. Madsen, læge og ph.d.-stud., AAU</i>	Hvordan vurderes planer og projekter ift vandplanplanerne? Del 1 – Juridisk grundlag <i>v/ geolog, AC-tekniker Jakob Bruun Nicolaisen og chefkonsulent Dorte Balle Harder, Miljøstyrelsen</i>
11.40 – 12.05	Kuldepåvirkning ved ventilation under gulv - modelberegninger og feltmålinger (54) <i>v/ fagansvarlig Rasmus Haugaard, Artelia</i>	<i>Begrænset antal deltagere – forhåndstilmelding nødvendig</i>	PFAS-fingerprint – findes der et unik fingeraftryk for brancher/kilder? (Udviklingsprojekt for Region Syd) <i>v/ civilingeniør Helena Hjørringgaard, Rambøll</i>	Hvordan vurderes planer og projekter ift vandplanerne? Del 2 – Overfladevand <i>v/ marinbiolog, ph.d. Anette M. Christensen og chefkonsulent Dorte Balle Harder, Miljøstyrelsen</i>
12.05 – 12.15	Spørgsmål og diskussion		Spørgsmål og diskussion	Spørgsmål og diskussion
12.15 – 12.45	<i>Nyheder fra de studerende – videnskabelige posters – "speed dating"</i>			
12.45 – 13.30	Frokost i restauranten			

**Vintermøde om jord- og grundvandsforurening 5. – 6. marts 2024**  
**Program**

**Tirsdag 5. marts 2024**

	<b>Spor 1</b>	<b>Spor 2</b>	<b>Spor 3</b>	<b>Spor 4</b>
<b>Lokale</b>	<b>Vingsal 1</b>	<b>Vingsal 2</b>	<b>Centersal</b>	<b>Vingsal 3</b>
<b><u>Modul 2</u></b>	<b>Indeluft II</b>	<b>Workshop I - fortsat</b> <b>Den digitale undergrundsrejse</b>	<b>PFAS – Tunhøj</b>	<b>Overfladevand – grundvand</b>
13.30 – 13.55	Ny viden og vurderinger af forskellige målemetoder til passiv luftprøvetagning med fokus på analyse for vinylchlorid - fra bestilling af prøvematerialer til modtagelse af analyse-rapport <i>v/ civilingeniør, ph.d. Mette Algreen, WSP og chefkonsulent Mads Møller, Region H</i>	<i>Arr.: Hydrolog Maria Ondracek og soecialkonsulent Lars Trolborg, GEUS</i>	TUNHØJ - et samarbejde om PFAS på tværs af branchen <i>v/ civilingeniør, ph.d. Lene Bagh, Høje Taastrup Kommune</i>	Vandrammedirektivet og miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevand (56) <i>v/ funktionsleder, ph.d. Maj-Britt Bjergager, Miljøstyrelsen</i>
13.55 – 14.20	Forureningsspredning i større bolig-ejendomme <i>v/ projektleder Stine Juel Rosendal, COWI</i>		PFAS regions-indsats på Sjælland <i>v/ miljøtekniker, specialkonsulent Susanne RINETTE Pedersen, Region Sjælland</i>	Hvor bliver forureningen af? Konceptuel forståelse af interaktion mellem grundvand og vandløb <i>v/geolog Cecilie Skovsø Andersen, WSP Danmark</i>
14.20 – 14.45	Kildeopsporing af vinylchlorid samt løsning af indeluftproblem i bolig ved et tidligere renseri <i>v/ civilingeniør, ph.d. Flemming Hauge Andersen, DMR</i>		Mit vandværk er ramt af PFAS – hvad gør jeg? (13) <i>v/ driftsleder Kurt Arndal Larsen, Tune Vandværk</i>	Forureningsfanens vej fra fabriksgrunden til Grindsted Å – præsenteret ved transekter og strømlinje (82) <i>v/ chefkonsulent, geolog Britt Boye Thrane, Rambøll</i>
14.45 – 14.55	Spørgsmål og diskussion		Spørgsmål og diskussion	Spørgsmål og diskussion
14.55 – 15.15	Pause			

**Vintermøde om jord- og grundvandsforurening 5. – 6. marts 2024**  
**Program**

**Tirsdag 5. marts 2024**

	<b>Spor 1</b>	<b>Spor 2</b>	<b>Spor 3</b>	<b>Spor 4</b>
<b>Lokale</b>	<b>Vingsal 1</b>	<b>Vingsal 2</b>	<b>Centersal</b>	<b>Vingsal 3</b>
<b>Modul 3</b>	<b>Bæredygtighed, afværge, jordhåndtering</b>	<b>Kemisk fingeraftryk og nye fund</b>	<b>PFAS – Risikovurdering og transport</b>	<b>Grundvandsparker</b>
15.15 – 15.40	Fremtidens prioriteringer. Hvordan sikrer vi oprensning af jordforurening også følger bæredygtig udvikling? (59) v/ projektleder <i>Nanna Reuther, COWI</i>	Suspect screening og non-target analyse af grundvand fra 81 GRUMO borer (se gerne denne artikel: <a href="https://pubs.acs.org/doi/10.1021/acsestwater.3c00403">https://pubs.acs.org/doi/10.1021/acsestwater.3c00403</a> ) v/ lektor <i>Martin Hansen, AU</i>	Naturlig udvaskning og transport af PFAS igennem den umættede zone på Korsør Brandskole. Sidste nyt fra SCENARIOS v/ senior projektchef <i>Knud Erik Klint, Geo</i>	Behov for sammenhængende drikkevandsbeskyttelse (29) v/ <i>Bente Villumsen, Leder af VMR</i>
15.40 – 16.05	Praktiske erfaringer med jordvask af forurenede jord i stor skala v/ seniorprojektleder <i>Julie Katrine Jensen, Norrecco, og ingeniør Heine Vind, Genjord</i>	Non-target analyse af drikkevand v/ <i>Ida Balsby Jakobsen, TREFOR</i>	Risikovurdering af PFAS - er vores beregninger retvisende? (32) v/ <i>civiling., ph.d. Kirsten Rügge, COWI</i>	Grundvandsparker, hvad venter vi på? Vi har viden/data til at komme i gang! v/ <i>civ.ing., ph.d. Annette Rosenbom, Rambøll, og chefkonsulent Jens Aabling, Region Sjælland</i>
16.05 – 16.30	Værktøjer til bestemmelse af jordbalance ved større byggeprojekter (64) v/ projektleder, <i>geolog Trygvi Bech Árting, DGE</i>	TFA – et ultrakortkædet perfluoreret stof med kraftigt stigende forekomst i grundvandet (4) v/ seniorforsker <i>Christian Albers, GEUS</i>	Risikovurdering af PFAS fund i grundvandet: Tilgang og dilemmaer v/ <i>chefkonsulent Nina Tuxen, Region Hovedstaden, og fagchef Thomas H. Larsen, WSP Danmark</i>	Metoder til realisering af Grundvandsparker, men med hvilken tidshorisont? v/ <i>landinspektør Jens Henrik Sørensen, Defakto</i>
16.30 – 16.40	Spørgsmål og diskussion	Spørgsmål og diskussion	Spørgsmål og diskussion	Spørgsmål og diskussion
16.45 – 18.30	Sportsaktiviteter for alle interesserede: Skydning (husk tilmelding på liste i foyer ved ATV JogG's stand), guidede gåtur (husk tilmelding på liste i foyer ved ATV JogG's stand), Hal 1: Badminton, (fælles) løbetur, netværksfadøl eller alkoholfrit alternativ i foyer			
18.45 – 19.30	Hal 1 Fælles session			
19.30	Middag og dans i restauranten			

**Vintermøde om jord- og grundvandsforurening 5. – 6. marts 2024  
Program**

**Onsdag 6. marts 2024**

09.10 – 10.10	Centersal Når lægen skal fortolke grænseværdier <i>v/ speciallæge, ph.d. Paula Hammer, Arbejds- og miljømedicin, Klinisk Toksikologi, Bispebjerg Hospital</i>			
10.10 – 10.25	Pause			
	<b>Spor 1</b>	<b>Spor 2</b>	<b>Spor 3</b>	<b>Spor 4</b>
<b>Lokale</b>	<b>Vingsal 1</b>	<b>Vingsal 2</b>	<b>Centersal</b>	<b>Vingsal 3</b>
<b>Modul 4</b>	<b>Risikovurdering</b>	<b>LCA – Bæredygtighed</b>	<b>PFAS – afværge</b>	<b>Kortlægning og tolkning af kompleks geologi</b>
10.25 – 10.50	Forureningsflux og usikkerheder på lokaliteter med begrænset data – metoder og udfordringer <i>v/ ph.d.-studerende Anton Bo Bøllingtoft, DTU Sustain</i>	Sammenligning af bæredygtigheden af fremtidige vandforsyningsalternativer med fokus på DMS-forurenede grundvand <i>v/ civilingeniør, ph.d. Gitte Lemming Søndergaard, Rambøll</i>	Komplet rensning og nedbrydning af PFAS i grundvand – Er det muligt? <i>v/ geolog Bo Tegner Bay, COWI</i>	Eksempler på praktisk anvendelse af ny viden om begravede dale i forurenings- og grundvandsammenhænge <i>v/ chefkonsulent Flemming Jørgensen, Region Midtjylland</i>
10.50 – 11.15	Fra velkendte stofgrupper til nye fokusstoffer – videnoverførsel om vurdering af naturlig nedbrydning med udgangspunkt i Grindsted <i>v/ Cecilie F. Ottosen, postdoc, DTU Sustain</i>	Bæredygtighed – Vurdering af miljømæssige påvirkninger fra videregående undersøgelser af jord- og grundvandsforureninger <i>v/ chefkonsulent Kim Sørensen, Region Hovedstaden, og specialkonsulent Ida Damgaard, Region Midt</i>	Cost and efficiency analysis of Full-Scale stabilization projects of different PFAS contaminated soils <i>v/ Project Manager Robin Axelson, Envitech Solutions</i>	Erosionsmønstre og sammenhæng mellem overfladenær og dyb geologi <i>v/ seniorforsker Peter Sandersen, GEUS</i>
11.15 – 11.40	Region Sjællands frugtplantageprojekt - Prøvetagningstaktik & tolkning af resultater <i>v/ konsulent Cecilie Ries, Region Sjælland</i>	Afprøvning af LCA-screening til vurdering af miljøpåvirkning fra forskellige afværgestrategier på et konkret projekt <i>v/ specialist Trine Henriksen og seniorprojektleder Bernt Grosen, COWI</i>	Opstilling og dokumentation af stopkriterier for afværge med komplekse risikoforhold <i>v/ ledende specialist Torben Højbjerg Jørgensen, COWI</i>	Kompleks geologi, flere sekundære magasiner med forskellige strømningstretninger og to eller flere faner? Hvor skal boringen placeres? <i>v/ geolog Bettina M. Olsen, DMR</i>
11.40 – 11.50	Spørgsmål og diskussion	Spørgsmål og diskussion	Spørgsmål og diskussion	Spørgsmål og diskussion
11.50 – 12.50	Frokost i restauranten			

**Vintermøde om jord- og grundvandsforurening 5. – 6. marts 2024**  
**Program**

**Onsdag 6. marts 2024**

	<b>Spor 1</b>	<b>Spor 2</b>	<b>Spor 3</b>	<b>Spor 4</b>
<b>Lokale</b>	<b>Vingsal 1</b>	<b>Vingsal 2</b>	<b>Centersal</b>	<b>Vingsal 3</b>
<b><u>Modul 5</u></b>	<b>Afværge I</b>	<b>Rensning for MFS/PFAS – vandforsyning og afværge</b>	<b>Jord som genbrug</b>	<b>Workshop II</b>
12.50 – 13.15	Spininjection – Ny og innovativ metode til injektion. Kan metoden bruges til din næste oprensning? <i>v/ chefkonsulent Henriette Kerrn-Jespersen, Region Hovedstaden</i>	Rensning af drikkevand for miljøfremmede stoffer i Danmark – overblik over afprøvede teknologier og erfaringer <i>v/ chefkonsulent Liselotte Clausen, HOFOR</i>	Udsivning af pesticider fra råstofgrave og støjvolde <i>v/ chefkonsulent Morten Birch Larsen, Rambøll</i>	<b>Grundvandsbeskyttelse i praksis – hvad virker, og barrierer?</b>  <i>Arr.: Professor emeritus Erik Arvin, DTU Sustain, formand for Birkerød Vandforsyning, og Jens Andersen, Danmarks Naturfredningsforening</i>
13.15 – 13.40	Vurdering af in-situ kemisk oxidation (ISCO) kombineret med surfaktant (S-ISCO) som metode til oprensning af frifase forurening med klorerede opløsningsmidler og oliekomponenter <i>v/ projektleder Bastian Germundsson, COWI</i>	Flerårige erfaringer med drift af anlæg til rensning for PFAS <i>v/ seniorkonsulent Søren Dyreborg, NIRAS</i>	Pilotforsøg med ex-situ mekanisk beluftning af jord forurenet med klorerede opløsningsmidler <i>v/ geolog Kasper Søager, NIRAS</i>	<i>Se separat program</i>  <i>Begrænset antal deltagere – forhåndstilmelding nødvendig</i>
13.40 – 14.05	Privat termisk oprensning af en industrigrund – har det gang på jord? <i>v/ projektleder Søren Eriksen, Krüger</i>	Treatment of ground- and surface water runoff at a military airport in Sweden <i>v/ Chief Com. Officer Helena Hindrichsen, Envitech Solutions</i>	Bæredygtig jordhåndtering - Nyt værktøj til at reducere råstofforbruget i anlægsprojekter fra Center for offentlig – privat innovation (CO-PI) <i>v/ konsulent Theis Nørgaard, CO-PI, og chefkonsulent Eskil Kwedéris, Energi-styrelsen</i>	
14.05 – 14.15	Spørgsmål og diskussion	Spørgsmål og diskussion	Spørgsmål og diskussion	
14.15 – 14.25	Pause			

## Vintermøde om jord- og grundvandsforurening 5. – 6. marts 2024 Program

Onsdag 6. marts 2024

	Spør 1	Spør 2	Spør 3	Spør 4
Lokale	Vingsal 1	Vingsal 2	Centersal	Vingsal 3
<b>Modul 6</b>	<b>Afværge II</b>	<b>Hvor længe skal pesticiderne genere os?</b>	<b>PFAS – undersøgelser</b>	<b>Workshop II - fortsat</b> <b>Grundvandsbeskyttelse i praksis – hvad virker, og barrierer?</b>
14.25 – 14.50	En omkostningseffektiv metode til oprensning af kilde i lavpermeable aflejringer <i>v/ civilingeniør Eline Begtrup Weeth, WSP Danmark</i>	Værktøjer til vurdering af varighed og effekt af DMS i grundvandssystemer <i>v/ ph.d. Majken Frederiksen, Rambøll</i>	Indeholder vores prøvetagningsudstyr og felttøj PFAS? (TUP-projekt for Miljøstyrelsen) <i>v/ teamleder, civ.ing. Jette Kjøge Olsen, Rambøll</i>	<i>Arr.: Professor emeritus Erik Arvin, DTU Sustain, formand for Birkerød Vandforsyning, og Jens Andersen, Danmarks Naturfredningsforening</i>
14.50 – 15.15	Test af metoder til immobilisering af arsen på Collstrop-grunden <i>v/ seniorforsker Rasmus Jakobsen, GEUS</i>	Vurdering af dimethachlor og dens nedbrydningsprodukter som en langvarig kilde til grundvandsforurening <i>v/ seniorforsker Annika Fjordbøge, DTU Sustain</i>	Porevandsmålinger til kildekarakterisering af PFAS-forurening i umættet zone <i>v/ projektchef Maria Fisker, DMR</i>	
15.15 – 15.40	Pump & treat forever – Hvornår kan afværgepumpningen stoppe? <i>v/ seniorprojektleder Bertil Ben Carlson, WSP Danmark</i>	Varighed af pesticidpåvirkning <i>v/ seniorforsker Christian Albers, GEUS</i>	Opstilling af højtopløselig geologiske modeller med dynamisk udstillede forureningsdata i GeoAtlas Live. Eksempel fra Korsør brandskole <i>v/ geolog Sine Thorling Sørensen, Geo</i>	
15.40 – 15.50	Spørgsmål og diskussion	Spørgsmål og diskussion	Spørgsmål og diskussion	

### Faglig tilrettelæggelse af Vintermøde 2024

Chefkonsulent, ph.d., civilingeniør John Flyvbjerg, Region Hovedstaden, johfly@regionh.dk  
 Specialkonsulent, civilingeniør Julie Nyrop Albers, Roskilde Kommune, juliena@roskilde.dk  
 Lektor Mette M. Broholm, DTU Miljø, mibr@env.dtu.dk  
 Grundvandsspecialist, civilingeniør Anne Esbjørn, VandCenterSyd, aes@vandcenter.dk  
 Leading Senior Specialist, civilingeniør Bjarke N. Hoffmark, COWI A/S, bjne@cowi.com  
 Chefkonsulent Nanette Schouw, Region Sjælland, nls@regionsjaelland.dk

### Administration og praktisk tilrettelæggelse

Sekretariatsleder Lisbeth Verner, ATV Jord og Grundvand, atlv@dtu.dk